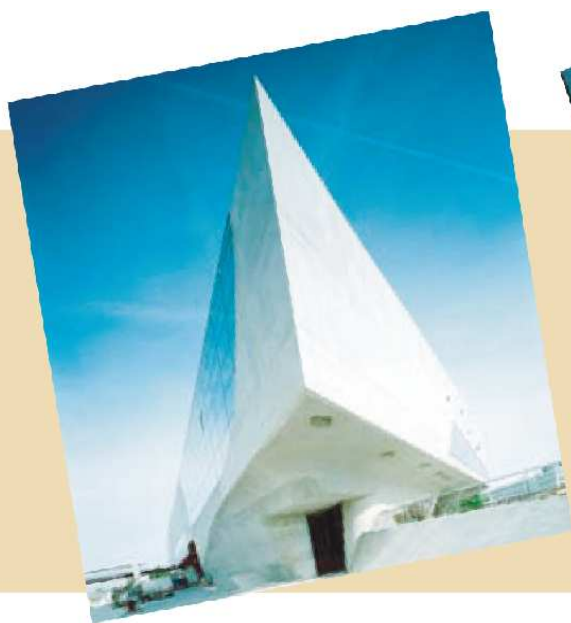

zkoumání světa v pohybu

Zaha

Hadid

vyzývá
materiály

Zaha Hadid, laureátka Pritzkerovy ceny za architekturu pro rok 2004, věří v architekturu, schopnou přeměny tvarů a prostoru prostřednictvím nekonvenčního použití materiálů.

Nahoře: vědecké centrum Phaeno ve městě Wolfsburg (Německo), otevřené veřejnosti 24. listopadu

Biografie

Zaha Hadid se narodila v Bagdádu (Irák) v roce 1950, studovala v Beirútu (Libanon) a poté ve Švýcarsku a Británii na Architektonické asociaci, před tím, než si založila vlastní ateliér v Londýně. Mezi její špičková díla patří požární stanice Vitra (1993) ve městě Weil am Rhein, Německo; tramvajový terminál Hoenheim-North (2001) ve Štrasburku, Francie; skokanský můstek Bergisel (2001) v Innsbrucku, Rakousko a centrum Rosenthal pro moderní umění (2003) v Cincinnati, Ohio. V nedávné době pracovala na vědeckém centru Phaeno (2005) ve Wolfsburgu, Německo a centrále BMW (2005) ve městě Leipzig, Německo. V roce 2004 se stala první ženou, která získala Pritzkerovu cenu za architekturu, nejprestižnější ocenění v oboru.

Na samém začátku by bylo možné práce mého ateliéru popsat slovem „provokativní. Mezi svými klienty jsme si vybudovali pověst vytváření řešení, které znovu objevily program, s našimi nápady a interpretacemi, které nebyly spojeny s formou instituce. Zadání nebereme nikdy doslovně, ale snažíme se zohlednit účel zařízení. Nezajímá nás jenom forma budovy. Chceme znát také způsoby, kterými lze využít novou organizaci života budovy. Současný městský život se stává stále komplexnější s různými účastníky, kteří mají nejrozličnější požadavky. Úkolem dneška je zorganizovat a popsat komplexnost takovým způsobem, aby byla zachována čitelnost a orientace.

Aplikovat materiály mimo oblasti jejich běžného užití

V době, kdy převládá použití počítačů při architektonické práci, je moje práce dynamická díky ručně tvořeným nákresem. Současná architektura vyžaduje využít mnoho směrů hledání. Je nezbytné spojit se s klíčovými hráči, pracovat na objevech a pomáhat jim do běžného života. Výběr určitých materiálů pro architektonický objekt postupuje formálním způsobem. V prostředí navrhování, které je zcela ovlááno novým softwarem, díky kterému můžeme radikálně změnit svůj pohled na tvar a prostor, je vždy velmi náročné nalézt materiály, které vyhovují komplexním tvarům a prosto-

rovému uspořádání našich počítačových návrhů. Snažíme se rozšířit pole působení jednotlivých materiálů a pokoušíme se myslet mimo limity, dané určitému materiálu konvenčním použitím.

Ráda pracuji se zakřivenými tvary, protože věřím, že to vizuálně zjednodušuje konfiguraci a člověk tam má možnost zvládnout lépe design bez přeplnění nebo zbytečného komplikování vizuálního vjemu. Já se zajímám o vytvoření technik, které to celé umožňují pro beton. Mám beton jako materiál velmi ráda, protože je to velmi proměnlivý a plynulý materiál. V nedávné době jsme pracovali i s jinými materiály, ale naším základem zůstává beton.

Mezi našimi pracemi na komplexních, dynamických a proměnlivých objektech je vědecké centrum Phaeno ve Wolfsburgu tím nejambicióznějším. Návštěvník je konfrontován se určitým pocitem neobvyklosti: patra nejsou nad sebou a hmota je podporována trychtýřovitými kužely, které do ní vstupují a vystupují. Kromě těchto architektonických aspektů se jedná o největší budovu v Evropě, která byla postavena ze samozhutitelného betonu. Bez tohoto nového typu betonu by bylo jen velmi obtížné dosáhnout rozmanitých tvarů budovy – zubatých hran, tyčících se křivek, lomených ploch a odvážných výčnělků. ■